

Sygn. akt III Ca 143/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2015r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Katarzyna Kwilosz – Babiś

Sędzia SO Ewa Adamczyk

Sędzia SO Tomasz Białka (sprawozdawca)

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2015r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa D. G.

przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki i zażalenia pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Zakopanem

z dnia 4 grudnia 2014 r., sygn. akt I C 187/14

1. zmienia pkt I zaskarżonego wyroku w ten sposób, że pozbawia wykonalności wystawiony przeciwko powódce D. G. tytuł wykonawczy - nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie z dnia 6 marca 2000r. o sygn. IV Ng 161/00/S utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 maja 2001r. o sygn. IX GC 260/01 zaopatrzonej klauzulą wykonalności z dnia 21 grudnia 2007r. na rzecz (...) Bank (...) S.A. w W.;

2. oddala zażalenie;

3. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1100 zł (jeden tysiąc sto złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

sygn. akt III Ca 143/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Zakopanem oddalił powództwo D. G. przeciwko pozwanemu (...) Bank (...) S.A. w W. o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych w postaci prawomocnego nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 6 marca 2000 r., sygn. akt I\ Ng

161/00/S oraz wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 maja 2001 r., sygn. akt IX GC 260/01 (pkt I). Ponadto zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.817 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

W uzasadnieniu podał Sąd, iż nakazem zapłaty z dnia 6 marca 2000 r. wydanym w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, sygn. akt IV Ng 161/100/S Sąd nakazał pozwanym, w tym m.in. D. G., aby zapłacili solidarnie stronie powodowej (...) BANK S.A. Oddział w K. kwotę 666.691,51 zł z ustawowymi odsetkami

w wysokości 21% w stosunku rocznym od 13 stycznia 2000 r. do dnia zapłaty wraz

z kwotą 8.733,70 tytułem zwrotu wpisu i wydatków oraz kwotą 6.000 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 maja 2001 r. sygn. akt IX GC 260/01 ww. nakaz zapłaty został w całości utrzymany w mocy, a postanowieniem z dnia 7 listopada 2001 r., sygn. akt IX GCo 155/01 Sąd ten wspomnianemu nakazowi zapłaty nadał klauzulę wykonalności na rzecz pozwanego Banku, na którego przeszło uprawnienie ww. wierzyciela.

W dniu 8 stycznia 2008 r. wierzyciel (...) Bank (...) S.A. w W. złożył u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zakopanem W. H. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużniczce D. G. przedkładając ww. nakaz zapłaty. W toku postępowania toczącego się pod. sygn. akt Km 32/08 domagał się również wszczęcia egzekucji z nieruchomości.

Umową sprzedaży wierzytelności z dnia 12 listopada 2013 r. pozwany (...) Bank (...) S.A. w W. przeniósł przedmiotową wierzytelność na rzecz FinCrea 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny we W.. O fakcie tym powódka została poinformowana pismem z dnia 29 stycznia 2014 r.

Na wniosek pozwanego komornik zawiesił prowadzone postępowanie o sygn. akt Km 32/08. O fakcie tym powódka dowiedziała się z postanowienia doręczonego jej w dniu 27 marca 2014 r.

W dniu 19 marca 2014 r. D. G. złożyła pozew w niniejszej sprawie.

Postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Krakowie, sygn. akt IX Co 160/14 nadał klauzulę wykonalności ww. nakazowi zapłaty na rzecz (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego we W. jako następcy prawnego dotychczasowego wierzyciela (...) Bank (...) S.A. w W..

Pismem z dnia 28 października 2014 r. ww. nabywca wierzytelności zgłosił do komornika swój udział jako nowy wierzyciel w postępowaniu o sygn. akt Km 32/08

i przedłożył ww. tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności na swoją rzecz oraz wniósł o podjęcie zawieszono postępowania i dalsze prowadzenie postępowania egzekucyjnego na swoją rzecz.

Wobec tak ustalonego stanu faktycznego, który był bezsporny, uznał Sąd Rejonowy wniesione powództwo za bezzasadne. Wskazał bowiem, iż postępowanie dowodowe wykazało, że pozwany utracił przymiot wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym o sygn. akt Km 32/08, na rzecz (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego we W.. Fakt, iż wszelkie uprawnienia pozwanego związane z przedmiotową wierzytelnością przeszły na mocy umowy z dnia 12 listopada 2013 r. na rzecz nowego wierzyciela wynikał wprost z postanowienia z dnia 21 sierpnia 2014 r. Objęty żądaniem tytuł wykonawczy stracił zatem przymiot możliwości jego wykonania. Pozwany bank przestał być wierzycielem powódki i utracił legitymację bierną. Powództwo podlegało więc oddaleniu na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd I instancji postanowił na mocy art. 98 k.p.c. zasądzać ich zwrot na rzecz powódki z tego tytułu, że w dniu wniesienia pozwu przedmiotowe powództwo było zasadne, bowiem istniał wówczas tytuł wykonawczy wydany na rzecz (...) Bank (...) S.A. w W. i istniała wówczas możliwość jego wykonania na rzecz pozwanego.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, która zaskarżając go w zakresie pkt I, zarzuciła mu naruszenie:

- art. 217 § 2 k.p.c. poprzez dopuszczenie spóźnionych dowodów w postaci tytułu wykonawczego wydanego na następcę prawnego oraz jego pisma z dnia 28 października 2014 r.,

- art. 233 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że w dniu wyrokowania wierzycielem egzekwującym w postępowaniu o sygn. akt Km 32/08 był (...)

1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny we W.,

- art. 759 § 1 k.p.c. oraz art. 805 k.p.c. poprzez błędne uznanie, że złożenie przez nabywcę wierzytelności dysponującego tytułem wykonawczym wniosku

w przedmiocie wstąpienia do zawieszzonego na wniosek innego wierzyciela postępowania egzekucyjnego, skutkuje z mocy prawa podjęciem postępowania z udziałem nabywcy wierzytelności,

- art. 181 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 820 k.p.c. oraz art. 823 k.p.c. poprzez uznanie, że postępowanie zawieszone na wniosek wierzyciela będącego zbywcą wierzytelności, może zostać podjęte przez nabywcę wierzytelności dysponującego tytułem wykonawczym, a podjęcie zawieszzonego postępowania następuje w momencie złożenia wniosku,

- art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że pozwany utracił legitymację bierną, a nadanie klauzuli wykonalności na rzecz nabywcy wierzytelności czyni złożone powództwo bezprzedmiotowym.

W oparciu o postawione zarzuty wniosła o zmianę orzeczenia poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, a ewentualnie o uchylenie wyroku w pkt I i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zapadłe orzeczenie w części zaskarżył zażaleniem także pozwany, który zakwestionował pkt II podnosząc naruszenie art. 98 k.p.c. poprzez jego wadliwe zastosowanie i obciążenie go kosztami w sytuacji, gdy to powódka przegrała sprawę. Wskazał, iż winna ona liczyć się z obowiązkiem ich poniesienia, ponieważ mimo zmiany okoliczności w dalszym ciągu podtrzymywała niezasadne powództwo.

W efekcie wniósł o zmianę wyroku w skarżonej części poprzez zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów postępowania w kwocie 1.217 zł, a także kosztów postępowania zażaleniowego wg norm przepisanych. Co się zaś dotyczy złożonej apelacji to wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie powódka podnosząc jego bezzasadność, zażądała oddalenia go i zasądzenia na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja była uzasadniona, natomiast zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Nie zachodzą uchybienia, które zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy bierze pod uwagę z urzędu, a których skutkiem byłaby nieważność postępowania.

Sąd Rejonowy wyjaśnił wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy i właściwie ocenił zebrany materiał dowodowy oraz dokonał na jego podstawie prawidłowych ustaleń faktycznych. Sąd Okręgowy podziela te ustalenia faktyczne i przyjmuje za własne, nie zachodzi więc potrzeba ich powtórzenia (por. wyrok SN z dnia 9 marca 2006 r., sygn. akt I CSK 147/05, LEX nr 190753).

Sąd Okręgowy nie podziela zarzutu naruszenia art. 217 § 2 k.p.c. poprzez dopuszczenie dowodu w postaci tytułu wykonawczego wydanego na następcę prawnego oraz pisma z dnia 28 października 2014 r. Zauważyć należy że nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy pozwanego nastąpiło w toku procesu w dniu 21 sierpnia 2014 roku, w związku z czym nie miał możliwości powołać tych okoliczności już w odpowiedzi na pozew. Poza tym jednak sąd nie może pominąć spóźnionych twierdzeń i dowodów w sytuacji gdy ich uwzględnienia nie powoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Niewątpliwie w niniejszej sprawie dopuszczenie dowodu z tytułu wykonawczego na rzecz następcy pozwanego i jego pisma takiej zwłoki nie spowodowało. Dowody z tych dokumentów zostały przeprowadzone na rozprawie, po której zapadł wyrok.

Zdaniem Sądu Okręgowego na aprobatę nie zasługuje jednak ocena prawa wniesionego powództwa dokonana przez Sąd Rejonowy.

Zgodnie z treścią art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

W nauce prawa podkreśla się, że powództwo opozycyjne z art. 840 k.p.c., jako środek merytorycznej obrony dłużnika, pozwala na zakwestionowanie wykonalności tytułu wykonawczego w drodze badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tym tytułem. Zatem od chwili powstania wymagalności dłużnik może żądać pozbawienia, bądź ograniczenia wykonalności tytułu wykonawczego.

Przewidziane w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zdarzenia obejmują swoim zakresem wszystkie te sytuacje, z którymi przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązania. W tym kontekście przyjmuje się, że powołany przepis stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub zdarzenia, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. Na podstawie regulacji materialnoprawnych w literaturze rozróżnia się zdarzenia zależne od woli stron (np. spełnienie świadczenia, potrącenie), jak też takie, w odniesieniu do których wola wierzyciela i dłużnika nie mają znaczenia (m.in. przedawnienie roszczenia, niemożność świadczenia wskutek okoliczności, za które dłużnik nie odpowiada). Nie ulega przy tym wątpliwości, że zbycie wierzytelności objętej tytułem wykonawczym jest równoznaczne z wygaśnięciem zobowiązania w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., przy czym chodzi tu o wygaśnięcie zobowiązania między wierzycielem, który uzyskał na swoją rzecz tytuł wykonawczy, a dłużnikiem (por. Jankowski J. [w:] Piasecki K. (red.), Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, Tom II, C.H. Beck, Wyd. 4, Warszawa 2006, str. 811). Wygaśnięcie zobowiązania ze wskazanej przyczyny nie odnosi więc żadnego skutku wobec nabywcy wierzytelności. Zatem przelew oraz przejęcie długu są zdarzeniami prawnymi, na podstawie których dłużnik egzekwowany może na mocy omawianego przepisu wytoczyć powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (P. H. [w:] E. T. (red.), Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, Tom IV, LexiNexis, wyd.

4, W. 2012, s. 281). Zwrócić też trzeba uwagę, że przedmiotem powództwa

o pozbawienie wykonalności jest konkretny tytuł wykonawczy, a nie tytuł egzekucyjny. Uwzględnienie więc powództwa odnosi skutek jedynie wobec tego wierzyciela, na którego rzecz wystawiono konkretny tytuł wykonawczy. Zauważyć należy, że w przypadku wystąpienia z żądaniem pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, legitymacja czynna przysługuje osobie zobowiązanej według treści tytułu (dłużnikowi) zaś legitymacja bierna osobie uprawnionej tj. wierzycielowi.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy bezspornie powódka jest dłużnikiem, zaś pozwany wierzycielem według treści przedmiotowego tytułu wykonawczego. Niesporne jest również, że na podstawie wymienionego tytułu egzekucyjnego egzekucja prowadzona była na wniosek i na rzecz pozwanego banku. Nie doszło też do wykonania tytułu w drodze egzekucji co zostałoby odnotowane na nim zgodnie z art. 816 § 1 k.p.c. Nieprawidłowe było zatem stanowisko Sądu Rejonowego w świetle, którego pozwany utracił legitymację bierną w procesie. W dalszym ciągu

istniał bowiem tytuł wykonawczy wystawiony przeciwko powódce, a wobec wynikającego z treści art. 804 k.p.c. zakazu badania przez organ egzekucyjny zasadności obowiązku objętego tym tytułem, mógł stanowić zagrożenie prowadzenia przeciwko niej egzekucji. Fakt sprzedaży wierzytelności miał o tyle znaczenie, iż przeszła ona na nabywcę i to on jedynie może być uznany obecnie za wierzyciela powódki. Nie oznacza to jednak, że pozwany nie był legitymowany biernie w niniejszej sprawie. Treść tytułu wykonawczego była bowiem w tym względzie jednoznaczna. Jak wskazano na wstępie nie budzi wątpliwości, że zbycie wierzytelności objętej tytułem wykonawczym jest równoznaczne z wygaśnięciem zobowiązania między wierzycielem, który uzyskał na swoją rzecz tytuł wykonawczy, a dłużnikiem. Zdarzenie kto wypełnia dyspozycję normy zawartej w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Zatem skoro zobowiązanie między powódką, a pozwanym wygasło, to powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stwierdzającego obowiązek wykonania tego zobowiązania zasługiwało w sposób na uwzględnienie. Stwierdzenie to oznacza, iż odnoszenie się do dalszych zarzutów apelacji było bezprzedmiotowe.

Powyższe prowadzi do wniosku, że orzeczenie Sądu I instancji w przedmiocie kosztów, choć nie było oparte na prawidłowych podstawach, to jednak było właściwe. Powództwo bowiem nie tylko w momencie jego wytoczenia, ale i w dniu wyrokowania było zasadne. D. G. słusznie zatem należał się zwrot kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego, a następnie na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 i 3 k.p.c.) także zwrot kosztów postępowania apelacyjnego., na które złożyły się opłata od apelacji (500 zł) i wynagrodzenie pełnomocnika (600 zł) obliczone na podstawie § 6 pkt 4 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490). Zażalenie pozwanego było zatem bezzasadne.

Z przywołanych względów Sąd Okręgowy, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok poprzez uwzględnienie powództwa. O oddaleniu zażalenia orzekł zgodnie z art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.